

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

3166

Archiv der Zionistischen Organisation

Berlin

W. Sächsischer strasse 8.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

AK
Egy évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vi
Bukarestb
Csehsz
Egy hónap
Egy szám

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 232. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Kiszlev 26 * 1923 decet

Árvák árvája

Irta Székely Béla

Az Országos Zsidó Árvagondozó ma délelőtt országos kongresszusát tartja a kolozsvári Redout történelmi multu, sok vihart látott termében. Erdély minden részéből eljönnek a zsidó árvák delegátusai, becsületesen végzett munka derék bizonyítgatására, jövődö, megvalósítására ért tervek számvetésére. Ezen a kongresszuson nem lesznek hangos viták, hosszú, harcos beszédek; számok és számok következnek egymásra, adatok és részletek. Eszámvetés matematikai egysége: az árvák könnye s az adatok pontosan felépített sorát pedig szívek dobbanása tartja glédába.

Valamikor a jótékonyasági munka frázisa az volt: „letörölni az árvák könnyeit“. Letörölni beszédek keretében, hangos ünnepléssel, a hivalkodó jöttetés minden hiúságával. Felöltöztetési akciók célcója volt ez s egy kis társadalmi lecke is az árvák és szegények részére, jótékony szívek dicséretéről és a szegénység hálás, elkötelezett alázatáról. Azóta az öt éves háboru vérpatakjával szomorú versenyre kelt a könny s ennek árja elmosta ezt a régi, hiru jótékonyaságot; felöltöztetö ünnepeivel, teadélutánjaival és táncos alkalmával együtt. A könnyek árja megduzzadt, törölni, jótékonyaság ürügyén szórakozni nincs idő és nincs is mód immár. Elmult a régi jó idő, amikor ennek divatja járta. Diazárvák és díszszegények helyett szomorú ármádiába váródtek össze a háboru árvái és szegényei.

Ez a szomorú változást megérezte és megértette Erdély és Bánság zsidó társadalma. S csak az irányító kéz kellett, hogy az a sok jóságos akarat megtalálja azt a módot, mely nem vesztegel kifogyhatlan könnyek törlésén, de életre neveli azokat, kiket a sors már kallódásra rendelt és munkát ad a kétségbeesetten egymásba törött kezek alá.

Igy érkezett el hozzánk az amerikai zsidó testvéreink üzenete: fogadjatok hozzá és mi mellettetek leszünk. Az amerikai Joint figyelmét a Zsidó Nemzeti Szövetség Erdélyre irányította és csakhamar megérkezett ide, nemcsak a dollár pénzbeség áldása, de az az új, becsületes, demokratikus szellem, mely még az árvák soraiba is egyenlőséget teremt. A Joint nem fogadta el a hadi árvák divatos és szentimentális megkülönböztetését, mert az árvákra nézve valóban mindegy: a háboru ragadta el a gondozó apát, a békés napok gyilkos betegsége, vagy más életettrabló katasztrófája. De mert a háboru megsokszorozta az árvák számát, úgy ajánlkozott, hogy ő vállalja a háboru árváit, de vállalja Erdély és Bánság zsidó társadalma a többi zsidó árvák sorsát.

De nem könyörödományra, nem felöltöztetési céciókra, hanem egy egész élet megalapozására. Egy perc ünnepes jósága helyett egy egész élet valamennyi hétköznapjának verejtékes munkájára. Az amerikai szellem új jótékonyaságot teremtett meg, hivalkodás nélkül valót, új életsorokat teremtöt. Megindult a munka. Büszkén állapítjuk meg: Erdély zsidósága nem volt méltatlan amerikai testvéreinek bizalmára. Megalakult az Országos Árvagondozó s ma tizenkét körzet harmincnégy csoportjában pontos, lelkes munka folyik. S a mai kongresszusra Erdély minden részéből száz egynehány delegátus gyült össze, hogy megtárgyalják: miképen lehet embert nevelni az árvából.

És amikor az amerikai zsidóság intézménye, a „Joint“, mely az amerikai praktikus gondolkodással tette teljessé az egész világot átfogó zsidó sziv munkáját, — ezen a kongresszuson büszkén kéri számon négysszáz tíz árva vállalt sorsának hatalmán: mit tett Erdély zsidósága; — nekünk sincs okunk a szégyenkezésre, mert kétsázan felül van azoknak árváknak száma, akik magunk látunk el.

Hatszáznál több árva sorsát, jövőjét intézi az Országos Zsidó Árvagondozó. Ezeket az árvákat nem bujtatja rideg árvaházak uniformisaiba, nem fogja össze a megaláztatásra, sem rakja ruháira a jótékonyaságnak sárga foltját. Mindegyik árva sorsa: önmagáé. A család körében, tehetségének és vá-

gyodásának megfelelően gondoskodik az Árvagondozó az árvák neveltetéséről. Meghagyja a gyermekeket otthon, s az özvegynek teszi lehetővé, hogy gyermekét ruháztassa, neveltesse, embert tarajjon belőle. Havonta két-háromszázezer lejt tesz ki az az összeg, melyet a Joint az erdélyi árváknak küld, s százezeret tesz ki az erdélyi zsidóság hozzájárulása is.

De amikor nem is tud jótékony versenyre kelni az erdélyi zsidóság a dollárral, pótolja a patronusság nemes munkájával. És itt igazi jövőbe néző zsidó munkát végez. Ezeket a gyermekeket az új zsidóság számára nevelik fel a régi tradíciók erejében. Ez a jótékonyaság nemcsak a testet öltözteti fel, de a léleknek ad új kontózt, nemcsak az éhséget csitítja kenyérral, de azt a szomjuságot is, mely ezeknek a kis árváknak belső

Hamisított pénzzel terjesztették az antiszemizmust

A Jasi rendörség pénzhamisító fasolstákat tartóztatott le. A hamis pénzgyár ötszázlejeséin nyomtatták az antiszemita röpiratokat és támogatták az igazgatókat Uj merényletre készültek a fascisták

(Jasi, dec. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Hirt adott már az Uj Kelet annak az előkelő pénzhamisító társaságnak leleplezéséről, amely ezerszámgártotta a hamis ötszázlejes bankjegyeket. Három napi nyomozás után a vizsgálat meglepő eredményre jutott. Kiderült ugyanis, — mint a Rador jelenti hogy a közismert magasállású egyéniségek bünszövetkezete a hamis pénzgyártást csak segédeszközü használta fel politikai céljaiak elérésére. A letartóztatottak ugyanis a kihallatás során bevallották,

a hamis pénzt fascista-antisemita propagandára használták.

ebből a pénzből nyomtatták az utóbbi időben az összes antisemita brosurákat.

A „Presa“ jelentése szerint a társaság egyik feje, az alig 20 éves Murgescu, már némi gyakorlattal került a pénzhamisítók közé. Az elmult évben még csak a jasi „Nemzeti Gimnázium“ ötödik osztályának végbizonyítványa volt a birtokában, szeptemberben pedig már a jasi egyetem jogi fakultására iratkozott be. Ezt a kis újrást a magagyártotta hamis értekezési bizonyítványnak köszöhetle, amelynek előállításában

Alexandru Popovici husii gimnáziumi tanár is segítségére volt,

aki fascista céljainak elérésére ügyes munkatársat sejtett a tehetséges ifjuban.

Popovici tanár nem is csatlakozott reményeiben. Murgescu a jasi fascisták egyik leghasználhatóbb embere lett. Ő szubvenconálta a társaság tagjait, ő fedezte a baráti összejövetelek költségeit, amelyek mindannyiszor több ezer lejre rugtak. A pénzzavarral küzdö kollégáit pedig hatalmas összegekkel segítette, anélkül, hogy a pénz eredetéről felvilágosította volna őket. Murgescu költséző életmódja végül is feltűnt a hatóságoknak, amelyek így jutottak a pénzhamisítók nyomára.

Manciu rendörprefektus, a nyomozás vezetője, Murgescu vallomása után letartóztatta Alexandru Popovici husii tanárt, aki mint kiváló rajzoló és ügyes kémikus a bankjegy- és oklevélhamisítók „üzemi“ vezetője volt. Manciu prefektus tíz órán keresztül vallatta Popovici tanárt, aki állhatatosan tagadta bünszességét és kijelentette, hogy Murgescut nem is ismeri. Időközben Manciu táviratilag fordult a husii rendörprefektúrához, hogy tartson házkutatást Popovici husii lakásán. A házkutatás szenzációs eredménnyel járt. Popovici lakásán ugyanis

félmillió értékű hamis ötszázlejest találtak.

A nagymennyiségű hamis bankjegyeken kívül rengeteg fascista-antisemita röpiratot és a külön-

világát epeszti. Az árvábbnál árva, mert zsidó is: teremtö munkás lesz, kemény gerincü, bátornézésü, új zsidó. Amikor sorsa már szinte ugy próbálkozott, hogy a szegénység gettófala börtönt emeljen köre, tespedésbe, kolduló, napról-napra élő vergődésbe hajszolja, ime az új zsidó nevelődik itt fel, ki teljes zsidó és teljes ember s egyik valóját sem áldozza, mert nem is kell áldoznia, a másikért.

Ezt a munkát végzi itt az Árvagondozó s ennek jegyében ül össze ez a kongresszus, melynek munkáját egyforma szeretettel, érdeklődéssel kíséri az erdélyi zsidóság minden rétege. A mi üdvözlö szavunk, mellyel e sorokkal köszöntjük az árvák delegátusait, több ennél az általános szeretetnél és érdeklődésnél: mert mi úgy érezzük, hogy ez a kongresszus az igazi zsidó munka szimboluma, mely tenyereken és időközön átal összefog, összetart bennünket, a kétezer éves galutban minden idők, országok és népek árváját, a magára maradt és csak a maga erejében megmaradó zsidóságot.

féle jelvények ezreit foglalták le. A bizonyítékok sulya alatt Popovici megtért és bevallotta, hogy részes a pénzhamisításban. Kijelentette, hogy a hamis ötszázlejeseken a fascista nyomtatványokhoz szükséges papírost vásárolták és ugyancsak hamis pénzzel fedezték a nyomdai költségeket is. Popovici kihallgatása után a rendörség letartóztatta Margaritescut, aki bevallotta, hogy a pénzhamisításban

kizárólag antisemita és fascista elemek vettek részt.

Megállapította a rendörség azt is, hogy a pénzhamisítók okleveleket és egyéb egyetemi nyomtatványokat is hamisítottak. Az egyetemi nyomtatványok hamisításával vonták be az egyetemen kívül álló fascistákat az egyetemi antisemita mozgalmakba. A jasi rendörség most sorra hallgatja ki a fascisták jasi exponenseit, akik közül a rendörség több magasállású polgári személyt tartóztatott le. A letartóztatottak neveit a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják.

A „Presa“ ezután még megírja, hogy a nyomozásban a belügyminisztérium egy kirendeltsége, valamint a Banca Nationala több főtisztviselője szakértői minőségben vesz részt. A belügyminisztérium a rendelkezésére álló adatokból megállapította, hogy a

pénzhamisító fascisták új merénylettervet szöttek.

A nyomozást kiterjesztik Erdélyre és Beszarabiára is, mert a pénzhamisítók a hamis bankjegyek özönével árasztották el ezeket a területeket. A pénzügyminisztérium egyébként a holnap nap folyamán hivatalos kommuniké ad ki az ügyről.

Szerdán folytatják a román-orosz tárgyalásokat

Bukarest, dec. 3. A tiraspoli román delegáció tegnap visszaérkezett a fővárosba, mivel az orosz román tárgyalások szünetelnek, míg az orosz delegátusok Moszkvából megkapják instrukciójukat a román javaslatokra vonatkozólag. A román delegátusok ma már vissza is utaznak Tiraspolba, ahol a tárgyalásokat szerdán folytatják.

Litvinov berlini orosz kereskedelmi megbízottnak részben már megcáfolt nyilatkozatával kapcsolatban, mely szerint Románia és Oroszország között politikai konvenció is készül, az „Adeverul“ előkelő diplomáciai forrásból szerzett értesülése alapján közli, hogy a tiraspoli tárgyalások politikai kérdéseket is érintenek, amennyiben Románia csak úgy járul hozzá a bukaresti orosz diplomáciai képviselő felállításához, ha Oroszország elismeri Beszarabia csatlakozását.

Mai számunk 10 oldal

Trianon statisztikája

Hogyan osztott meg az utódállamok között a régi Magyarország vagyona és jövedelme. Fellner Frigyes professzor érdekes adatai

Budapest, december 3. (Az Uj Kelet tudósítójától. Fellner Frigyes egyetemi tanár, a világhírű magyar statisztikus, a napokban rendkívül érdekes tanulmányt közölt a Metron című nemzetközi statisztikai folyóiratban a régi Magyarország vagyonának és jövedelmének felosztásáról az utódállamok között. Fellner professzor ebben a tanulmányban tiszta képet igyekszik adni arról, hogy számszerűleg milyen mértékben gyarapodtak az egyes utódállamok és milyen mértékben fogytak az értékes adatokat alább közöljük:

Fellner statisztikája szerint az egykori Magyarország a trianoni békeszerződés következtében területének hetvenkét százalékát, lakosságának pedig hatvankét százalékát veszítette el. Ennek a nagyarányú területi és népesedési veszteségnek természetesen nem maradhattak el gazdasági következményei sem és Fellner tanulmánya főleg ezt a gazdasági értékesítést akarja kimutatni, amikor szembeállítja Magyarország egykori népvagyonát és népjövedelmét a maival.

Millárdok békekorában

Valamely ország gazdasági erejét a legjellemzőbben az össz népesség vagyona és jövedelme mutatja. A háború előtti Magyarország lakosságának összvagyonára 41.520.589.373 békekorona volt, míg a lakosság összjövedelme 6.741.716.778 korona. Ez az összeg a békeszerződés következtében felosztódott a mai Magyarország, Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria és Fiume között.

A népvagyon közelebbi megvizsgálásánál figyelemmel kell lenni a vagyontárgyak természetére, amelyeket Fellner professzor így osztályoz: ingatlanok, közlekedési eszközök ingóságok és külföldi követelések.

Föld és földjövdelem

A birtokviszonyok tekintetében mindenekelőtt az 56.458.611 katasztrális hold megművelt terület elosztását kell megemlíteni, amelyből Magyarországra 29 százalék, Romániára 31, Csehszlovákiára és Jugoszláviára egyenként 19 és Ausztriára 138 százalék esett. A földjövdelem azonban már másként oszlik meg. Az említett földterületek összjövedelme 1913-ban 343.683.600 korona volt, amelyből a felosztás után Magyarországra 41,5 százalék, Romániára mindössze 16,4, Csehszlovákiára 13,2 és Jugoszláviára 26,7 százalék esett. Ezek a számok azt mutatják, hogy a Magyarországnak maradt földterületek részben

jobbminőségűek, részben intenzívebb megművelés alatt állanak.

A földbirtokhoz lehet számítani a bányákat is. A magyarországi bányák és kohók átlagjövedelme a háború előtt 147.694.603 korona, értéke pedig 1.476.946.030 korona volt, amelyhez még hozzájárulnak a sóbányák 746.239.652 korona értékben. Ebből a mai Magyarországnak körülbelül 915 millió érték maradt és ugyanannyi esett Romániára. A sóbányák értékéből Románia 69,5, Csehszlovákia pedig 30,5 százalékot kapott, úgy hogy Magyarország összes sóbányáit elvesztette.

Épületek, utak, vasutak

Az egykori Magyarország összes épületeinek értéke 8.574.937.027 békekorona volt, Budapest házainak értéke pedig 2.327.395.319 korona. A vidéki házak tökéértékéből a békeszerződés után Magyarország 36, Románia pedig 24,7 százalékot kapott. Budapest házértékeinek figyelembevételével Magyarországnak megmaradt a régi házértékek fele.

Az országutakból Magyarországnak 26,2 és Romániának 37,3 százalék jutott, míg a megyei utakból Magyarországra 38,5, Romániára 21,3 százalék esett. A hidak kétharmadrésze Magyarországnak maradt. A 6011 kilométer hosszú hajózható víziutból Magyarországnak maradt 1725 kilométer, Csehszlovákia és Jugoszlávia egyenként 1000 kilométert, Románia pedig több mint 2000 kilométer víziutat kapott.

A magyar állami és magánvasutak tökéértéke 4.131.203.125 K volt és évi jövedelme 165.208.215 K. A vasuti hálózat felosztását Magyarországra 37,9, Romániára 23,8, Jugoszláviára 19, Csehszlovákiára 17,4 és Ausztriára 1,9 százalék esett.

Az ingóságok elosztása

Igen komplikált számítási művelet alapján Fellner professzor kimutatja, hogy a régi Magyarország ingóságainak értéke 13.309.570.984 korona volt, amelyből a mai Magyarországnak 51,7 százalék, vagyis több mint a fele megmaradt. Az ingó vagyonból Románia 18,3, Csehszlovákia 14,5, Jugoszlávia 12,2, Ausztria 1,8 és Fiume 1,3 százalékot kapott. Ebben a fejezetben különösen az állatállomány felosztása érdekes. A szárazmarhákból Magyarországnak 50 százalék maradt és körülbelül ugyanannyi jutott Romániának. Ezzel szemben a sertésállomány 43,8 százaléka maradt Magyaror-

szágon. Figyelemre méltó, hogy Romániára a juhból 40 és a kecskékből 57 százalék jutott. A lovak nagyobbik fele Magyarországon maradt.

Fellner professzor ezután a népesedési jövedelemmel foglalkozik és kimutatja, hogy az átlagjövedelem 39,66 százaléka maradt Magyarországon. Ezek szerint az egykori Magyarország 20.744.744 lakosságát véve alapul, a háború előtti évben egy lakosra 2000 K 15 fillér vagyon és 325 K 3 fillér tiszta jövedelem esett. Ez a helyzet lényegesen megrosszabbodott. Az 1920-as népszámlálás adatai szerint a mai Magyarországnak 7.972.620 lakosa van és ennek alapján egy lélekre 1966 K 20 fillér vagyon (békeértékben) és 333 K 66 fillér tiszta jövedelem esik.

A magyar kölcsön

Budapest, december 3. A népszövetségi tanács december tizediki ülésére, amely a magyar kölcsönről fog dönteni, Bethlen miniszterelnök, Daruvári külügyminiszter és Kállay pénzügyminiszter a jövő héten Genfben utaznak.

A népszövetség pénzügyi bizottságának londoni tárgyalásain résztvevő magyar kiküldöttek már visszaérkeztek Budapestre. Kállay kijelentette, hogy a népszövetség pénzügyi bizottságát a legjobb indulatu szándék töltötte el, hogy lehetővé tegye Magyarországnak a nehéz helyzetből való kiemelkedését. A népszövetség Magyarországon járt bizottsága két és fél évben javasolta azt az időt, mely alatt a magyar költségvetést szanálni kell, melytől véleményezte, hogy az ezalatt előálló deficitet fedezésére kétszázötvenmillió aranykorona szükséges. Ezek a pontok eltérnek a magyar kormány prozódójától, amely három és fél évi szanálási időt és négyszázmillió aranykoronát kért. Kétségtelenül célszerűbb a költségvetés rendbehozatalára szükséges kölcsönt a lehető legkisebb összegben megállapítani, ez azonban nagyobb áldozatokat és erőfeszítést igényel. Megnyugtató, hogy a népszövetség Budapestben járt szakemberei úgy itélték meg a helyzetet, hogy a magyar valuta stabilizálódása gyorsabban fogja emelni Magyarország fizetőképességét és fogyasztóképeségét.

A szanálási kölcsönön kívül a népszövetségi bizottság kilátásba helyezte, hogy egy későbbi időpontban investációs kölcsönt fog Magyarország rendelkezésére bocsátani az állami üzemekben szükséges beruházásokra. A pénzügyi bizottság tervét a népszövetségi tanács fogja tárgyalni Magyarországon képviselőinek bevonásával, szükséges azonban a jóváhagyó bizottság hozzájárulása is, mely a kölcsön felvételéhez szükséges zálogok leköltéséről fog határozni.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta MÉR AARON GOLDSCHMIDT (54)

— Hiszen lehetséges, hogy az Aladdinban csakugyan benne vannak mindezek a hibák, amiket felemlített. Ez az Aron is olyan rosszul olvas, hogy az ember nem is ér rá a hibákat észrevenni. Aron, máskor értelmesebbnek kell lenned. Egyébként azonban én mégis csak annál maradok, hogy Oehlenschläger tehetséges ember. Néha ugyan egy kicsit túloz és természetellenes és a perzsa mondákban esetleg nincs egészen odahaza. Jobban tenné, ha a dán és római mondákhoz tartaná csak magát.

— Igen, — mondotta Isakson, — itt van például az Amor és Psziche mondája. Ezt kellene feldolgoznia.

— Amor és Piszke? — szól az asszony, — úgy rémlik, mintha nemrég beszéltünk volna erről itten.

— Bocsánat nagyságos asszony, — szakította félbe Isakson, — nem Piszke, hanem Psziche.

— Mégis csak borzasztó, hogyan nevelődnek máma velem, — mondotta az asszony sértődötten, — hiszen úgy írják, hogy P. s. y. hát akkor nem úgy olvassák, hogy Pisz?

— Nem, — úgy olvassák, hogy Pszi, nagyságos asszony.

— Ne akarjon engem becsapni! — kiáltott az asszony, — az én egyszerű embereszemet nem fogja eldisputálni tőlem! Ugy ejtik ki, hogy Pisz, — nem igaz, Aron?

— Igen, én legalább mindig úgy olvasom, hogy Pisz, — mondotta Aron.

— De biztosíthatom nagyságos asszony, hogy Pszi-nek kell mondan.

— Ez már nevelétségek Isakson ur. Ez nem szép magától itt a saját házában! Maga azt gondolja talán, hogy azért, mert egyetemi

hallgató, már a világ minden bölcsességét magába nyelte? Nohát...

— És kegyed, Birnbaumné nagyság, azt hiszi, hogy azért, mert egy kicsit több pénze van mint az én szüleimnek, már szabad így bánania velem! — mondotta Isakson és vette a kalapját. — Biztosíthatom róla, hogy ezental nem igen leszek terhére! De ez legyen az utolsó szó, amit itt kimondok: azért is úgy kell mondan, hogy Pszi! — Jó éjszakát!

Egy se volt közöttek, aki a társalgás megszakitott fonálát újra fel tudta volna venni és azt a kínos benyomást eloszlatná volna, amit ez a jelenet felidézett. Néhány összefüggéstelen megjegyzést még váltottak a széről, időjárásról és amellet lassan-lassan, egymásután elszállingóztak.

Amikor Léwy és Bendixen már egy darab utat megtettek egymás mellett, azt mondta Bendixen:

— Csuda furcsa egy társaság volt ez ma este. Csaknem olyan volt, mint amilyennek Kristóf császárnak és négerjeinek udvartartását képzelem az ember Haiti sz getén. Hiszen gyakran olvashatni felőle: az egyik generális-vállrojtokat hord egyébként meztelen testén, a másikon magasszaru lovaglócsizmák vannak és kabát, de nadrágot nem huz, a harmadik meglepszik azzal, hogy egy pár sarkantyut köt cipőten sarkára. Ezek is éppen így stafirozták ki magukat, mindenféle esztétikai műveltséggel: Isaksonon ott tündökölt a prózai értelem, minden meztelen ostobaságával, Birnbaumné az érzelmes értelmetlenség, de a fain és lányain ugyszólván semmi se volt, még csak sarkantyú se a lábukon.

— A hasonlat elsőrangú! — kacagott Léwy. — Kissé csakugyan bődületesen vad volt a dolog. De, — tette hozzá már komolyabb hangon, — a zsidó családokban a műveltség addig egyáltalán nem fog teret nyerni, amíg mi

magunk is, akik elől járunk, családot nem alapítunk.

— Jobban szerettem volna, ha egyáltalán nem lettem volna jelen, — mondotta Jákob. — Lesújtó hatással volt rám, amikor láttam, hogyan viselkednek társaságban a zsidók. Milyen véleményekkel lehetnek rólunk a keresztények, ha értesülnek az olyan jelenetekről, mint amilyen Birnbaumné és a diákok között volt.

— Én sem éreztem jobban magam akkor... Léwy hirtelenül, hangos kacajjal szakította félbe magát.

Mégis csak komikus dolog, — mondotta aztán, hogy Jákob csudálkozva nézett rá, — majdnem ostobának lehetne mondan, hogy mindjárt oda lyukadunk ki, hogy komoly és mély-értelmű megállapításokat tegyünk a nemzetünkéről. Két keresztény diák ha társaságból jönnek, inkább a borról beszélnek, a l'homme-ról, vagy asszonyokról, amint hogy az értelmes, jó-erkölcsű ifjú emberekhez illendő is.

Es mégis, — tette hozzá mindjárt, — éppen ez a bizonyítéka annak, hogy alapjában véve mégsem állunk olyan nagyon rosszul a zsidósággal. Az egyes ember szellemileg seha sincsen izolálva, mindenki a saját korának és saját környezetének gyermeke. Éppen a zsidóságért való folytonos aggodásunk bizonyos arra, hogy néptünkben új szellem mozdult meg. Várjatok csak! Majd még utólrénk benneteket a zsidók! A mi mostani műveltségünk olyan, mint egy sietősen fölépített ház. Kívülről már be is van mázolvva, míg bűvül sokminden csak most kerül munkába. Husz-harminc év alatt, — ha majd azok az erők, amelyek most még csak mozgásba indulóban vannak, már megérjedtek és kiforrta, akkor már rá fogjuk tudni kényszeríteni a keresztényeket is, hogy respektáljanak bennünket.

(Folyt. köv.)

Üzlethelyiséget keresek a város központjában

Esetleg betársulnék vagy cserélnék váradi központban levő üzletemmel. Cim megtudható a kiadóhivatalban

A szeparatisták letartóztatták két miniszterüket

Berlin, december 3. Mathesnek, a szeparatista kormány elnökének lemondására kényszerített két miniszterét letartóztatták. A szeparatisták egyébként tegnap hatalmukba kerítették Zweibrücke városát, amelynek elfoglalásával az egész kormányzás a szeparatisták kezébe jutott.

Amerika véget akar vetni az örökös fegyverkezésnek

Washington, dec. 3. Hughes államtitkár a philadelphiai akadémiai Monroe-jubileumán kifejtette Amerikának az európai problémához való viszonyát és a jövőben való magatartását. Amerika — bár győzött —, állapította meg Hughes — de területe nem gyarapodott és jóvátételeket sem kíván. Mindezek dacára Amerika nem akarja segítségét megvonni Európától s Európa békéjének megteremtésében, gazdasági talpraállításában részt akar venni, mert ez Amerika érdeke is. Franciaországot biztonságban lévőnek akarjuk látni, de az egységes, megelégedett Németországot is meg kell teremteni. Azt akarjuk, hogy a német nép tovább dolgozhassék, kártérítést fizethessen, de csak annyit, amennyit teljesítőképesége elbírt. Akarjuk, hogy vége legyen az örökös fegyverkezésnek, úgy szárazon, vízen, mint a levegőben és akarjuk, hogy az európai népek szabaduljanak meg a fegyverkezési kiadások borzalmas terheitől. Ennek egyetlen eszköze van, végleg eloltani az Európában fellángolt gyűlölet lángját.

Vasuti egyezmény a németek és a megszállók között

Berlin, december 3. A német vasutigazgató-ságának a francia-belga vasutakkal folytatott tárgyalásai ideiglenes megállapodásra vezettek.

Ha a birodalmi kormány jóváhagyja az egyezményt, akkor a megszállt és meg nem szállt német területek közötti vasuti forgalom újra megindul. Németország kötelezte magát arra, hogy a január óta elvitt mozdonyokat, vasutanyagot visszaszolgáltatja.

Bocsánatkérést és sarcot követelnek a németektől

Páris, december 3. A nagyköveti konferencia legutóbbi ülésén foglalkozott a lipcsei incidenssel s úgy határozott, hogy a német ügyvivő utján utasítja a birodalmi kormányt, hogy az ellenőrző bizottság által megállapított feltételek szerint kérjen bocsánatot. A jegyzék, amelyet ma adtak át a német ügyvivőnek, követeli a felelősök legszigorúbb megbüntetését.

Berlin, december 3. A Rajna-bizottság elhatározta, hogy a Rajna-vidék lakosságára Konstant agyonlőtt francia tanító meggyilkolásáért százezer aranymárka kártérítést követel. Abban az esetben, ha a lakosság vonakodna ezt az összeget megfizetni, a Mainz város pénztárában lévő közpénzeket foglalják le. A Rajna-bizottság döntése nagy elkeseredést szült a lakosság körében, annál is inkább, mert a vizsgálat alkalmával kétségtelenül megállapították, hogy Konstant francia tanítót szeparatista golyó ölte meg.

Merénylet készül a görög király ellen

Bukarest, december 3. Athéni jelentés szerint a görög kormány értesülést szerzett, hogy György görög király ellen merényletet terveznek. A kormány megtette a szükséges óvintézkedéseket. A tözsdén napok óta hatalmas pánik vett erőt, amelynek számos áldozata van.

Mára halasztották a Marx-kormány bemutatkozását

Berlin, december 1. A birodalmi gyűlés valószínűleg kedden ül össze a kormányprogram meghallgatására. Ha a Reichstag nem szavazná meg a felhatalmazási törvényjavaslatot, Marx felszítja a parlamentet.

Az új kormány elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés elé rövid indemnitási javaslatot terjeszt a munkanélküliség megoldására, az élelmiszerárak megállapítására és a külföldi kölcsöntárgyalások lefolytatására.

Mit hozzon az angyal Kun Mátyástól?

— Kun Mátyástól, Calea Victoriei 2.?
— Testvérkének korcsolyát!

Polgárháboru fenyeget Görögországban

A rojalisták nem vesznek részt a választásokon. Jugoszlávia bevonul Szalonikiba, ha a görög államforma megváltozik. Retorziókkal fenyeget az antant

(Athén, dec. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Görögországban az utóbbi napokban a helyzet súlyosbodott. A királypártiak elszántan harcolnak a köztársasági és venizelista pártiak ellen. A köztársasági gyűlésein javaslatokat szavaztak meg Venizelosz érdekében, miközben a monarchista népgyűlések határozatokat hoznak, hogy törvényszék elé kell állítani Venizeloszt. A királypártiak mára nagy népgyűlést hívtak össze az Olimposz oszlopai alá. Az esetben, ha a köztársaságiak meg akarnák akadályozni a gyűlés megtartását,

véres összefütközésre van kilátás.

A királypárti ellenzék tiltakozást intézett a kormányhoz, amelyben óvást emel a választási eljárás és eszközei ellen. Ebben a tiltakozásban kijelenti, hogy a választásokban nem vesz részt, hogyha a tervezett választási módokat igénybeveszik.

A fenyegető polgárháboru megakadályozására legutóbb Jugoszlávia, Anglia és Franciaország lépéseket tettek a görög kormánytól. Románia is közbelépett már megelőzőleg, de eljárásának semmi eredménye sem volt. Az említett hatalmak bizonyos fenyegetéseket fűztek közbelépésükhöz. Jugoszlávia meghatalmazott minisztere tudomására jutatta a görög kormányt, hogy

Jugoszlávia nem nézheti jó szemmel az újabb zavarokat,

amelyek Athénben előkészülőkben vannak. A szerbhorvát-szlóven királyság nem engedheti meg, hogy

Elmarad az általános sztrájk Ausztriában

Seypel kancellár közvetítése eredményteljesen járt. A munkaadók elfogadták a munkások és alkalmazottak legutóbbi követelését

(Bécs, dec. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Hivatalosan jelentik: A bécsi munkaadók szövetsége és az ipari munkások, valamint az alkalmazottak között fennálló bérhárcban tegnap újból felvették a közvetítő tárgyalásokat a kancellári hivatalban. A kancellár javaslatára a tárgyalások vezetését szűkebbkörű bizottság vette át és hosszas tanácskozások után olyan megegyezési formulát sikerült találni, melyet

a munkásság képviselői elfogadtak.

Erre azonnal megkezdtek a tárgyalásokat a sztrájkoló tisztviselőkkel is dr. Scharrl miniszter elnökletével. A tárgyalások arra az eredményre vezettek, hogy a munkaadók újabb javaslatot tettek, melyet a tisztviselők képviselői megbízóik elé fognak terjeszteni.

Délután három órakor ült össze a munkaadók, munkások és alkalmazottak plenáris ülése, hogy végleg határozzon a beérkezett javaslatokról. A munkaadók közgyűlésén dr. Seipel kancellár is megjelent, aki a titkári jelentés után szót kért. Rámutatott arra, hogy a jelenlegi bérmozgalmat nemcsak ipari, hanem politikai szempontból is kell nézni. Bár meggyőződött róla, hogy a mostani bérhárcnak egyáltalán nincs politikai rugója, mégis Ausztria állami és gazdasági helyzetére való tekintettel

nem szabad a végletekig kiélezni a kérdést.

Ép ezért ajánlotta a kancellár, hogy a nagygyűlés fogadjon el a tárgyaló bizottság indítványát.

A kancellár intenciójának hatása alatt tegnap délután be is fejezték már a fém munkások és a munkaadók közötti tárgyalásokat. A munkaadók hajlandóknak nyilatkoztak a negyvenhatos szorzószámot ötvenre emelni, azonkívül pedig a bérmínimumot az első munkaévben ötvenhatról hatvanötöre emelni, a második évben hetvennyolcra, a harmadik évben kilencvenre, a negyedik évben pedig havankettőre szára. Ez az ajánlat a munkásság határozatos bérmínívjavítási követeléseinek 2-75 százalékát jelenti. A fém munkások elnöki tanácsa ezt az ajánlatot hosszabb vita után

egyhangulag tudomásul vette

s így a fém munkások bérhárca megszűntnek tekinthető.

Közvetlenül a fém munkások és a munkaadók közötti tárgyalások befejeződése után megkezdődtek az ipari alkalmazottakkal való megbeszélések is a kereskedelmi miniszter elnökletével. A tanácskozás délután négy óráig tartott s az alkalmazottak képviselői este hétkor számoltak be annak eredményéről, a három ezer üzemi tanács delegátusai előtt, Seidel, az ipari alkalmazottak szövetségének elnöke

a közvetlen határán veszélyes irányt vegyenek a folyamatban lévő mozgalmak. S amennyiben államformaváltozás következne be, Jugoszlávia nem mulaszthatja el, hogy katonailag ne lépjen közbe és Szalonikit meg ne szállja, ahova előzetes megegyezés szerint joga van a kikötő igénybevételére végett a szabad közlekedésre.

Ezt követte Angolország diplomácia képviselőjének látogatása Ganatos ezredesnél, mint a forradalmi párt vezetőjénél. Anglia képviselője kifejtette Angolország álláspontját, amelynél fogva a jelenlegi görögországi események Angliában nyugtalanságot keltenek.

Anglia kénytelen lesz a görög kölcsön további folyósítását beszüntetni.

Franciaország hasonló lépéseket tett a görög kormánytól. Ennek ellenére Plasztirasz, a forradalom vezetője, arra kérdésre, vajjon Görögország kormányformájának megváltoztatása nem von-e maga után külföldről jöhető veszélyt, azt felelte, hogy semmiféle külföldi bonyodalomtól nem kell tartani.

Athén, december 3. A lapok közlik már az összes ellenzéki és Venizelosz-ellenes pártok közös határozatát, melyszerint teljesen távol tartják magukat a választásoktól, jelöltet sehol sem állítanak és híveiket felkérlik, hogy ne vegyenek részt a szavazásokban.

Róma, december 3. A pápa táviratot intézett Gonatoshoz, amelyben kéri, kegyelmezzen meg a legutóbbi forradalom elítélt vezetőinek.

bejelentette, hogy a munkaadókkal folytatott tárgyalásokon a következő fizetési minimumokat állapították meg: 18 éven aluli tisztviselő részére hétszáz ezer korona (ezelőtt 483 ezer), egyévi szolgálat után nyolcszáz ezer (482 ezer korona) havonként. Szakiskolát végzett alkalmazottak fél évi működés után egymilliókétszázötvenezer koronát kapnak ezental havonta, egyévi praxis után egymilliónégyezer (ezelőtt 955 ezer) koronát. Abszolvált főiskolai hallgatók negyedévi gyakorlattal egymillió kétszáz ezer (ezelőtt 960 ezer), fél évi praxis után másfél millió (ezelőtt 1,200,000), egyévi alkalmazás után kétfélmillió (ezelőtt 1,360,000) koronát. Százalékban kitejve a fizetési minimumok emelése

huszonötötől hatvankét per centet tesz ki.

Azonkívül hajlandó a Munkaadók Szövetsége a fizetések kiszámítását az eddigi 7.8 szorzószám helyett nyolcas szorzószámmal megállapítani. Az általános fizetésemelés kulcsul a munkaadók hat százalékot ajánlanak az egyéni béremelések érvényben tartásával.

Seidel elnök előterjesztése után öt óráig tartó viharos vita kezdődött a Munkaadók Szövetségéhez tartozó összes cégekre kötelező új bérszerződés tervezete felett. Végül a késő esti órákban Lakenbacher titkár javaslatot terjesztett be, amelyben az ipari alkalmazottak követelik, hogy az elektroiparból elbocsátott tisztviselőket a munkaadók vegyék vissza, a sztrájkolóknak pedig adják ki a munkaszünetelés idejére járó fizetést. Ezzel szemben a villanyipari alkalmazottak hajlandók a sztrájk miatt elmaradt munkaidőt túlórák formájában ledolgozni. A munkaadóknak

ma estig kell nyilatkoznok,

hogy ezeket a követeléseket elfogadják-e. S amennyiben a munkaadók válasza elutasító lenne, akkor az alkalmazottak szövetsége proklamálni fogja az általános sztrájkot. Ezt az indítványt túlnyomó többséggel elfogadták. Tekintettel arra, hogy Seypel kancellár megígérte az alkalmazottak szövetségi vezetőinek, hogy rábírja a munkaadókat a két legsúlyosabb követelés elfogadására, valószínűnek látszik, hogy a villanyipari sztrájkoló alkalmazottak ismét munkába állnak, másrészt pedig a munkaadók visszavonják a tizenkétezer fém munkással szemben alkalmazott kizárási határozatot.

— A kolozsvár—constanzai közvetlen vasuti forgalom. Bukarestből jelentik: A Kolozsvár—Constanza közötti közvetlen vasuti összeköttetés ügye megint elhalasztódott, mert a pénzügyminisztérium az 1924-i költségvetésbe nem vette fel a Borosjenő—Buzau közti vonal építését.

A láncos Astra teherautók a legteherbiróbbak!

A liberális párt caracali népgyűlése

A kormány eddigi munkája és további konszolidációs programja

Bukarest, december 3. Az Uj Kelet tudósítójától. A liberális párt tegnap nagy népgyűlést tartott Caracalban, amelyen a „Viitorul” szerint több mint tízezer ember vett részt, köztük a parlament számos tagja.

A népgyűlésen felszólalt Duca külügyminiszter is, aki ismertette pártja érdekeit a földosztás és az általános szavazati jog és Nagyrománia megvalósítása körül. Ezt a munkát a liberális párt nem fogja befejezetlenül hagyni. A kormány megvalósította a koronázást, az alkotmányt, megjavította az ország pénzügyeit. Ma Románia Európa ama kevés államai közé tartozik, amelynek költségvetése egyensúlyban van.

A liberális párt iskolákkal és szövetségekkel látta el a parasztságot és a kisajátítási törvény által erdőkötet is juttatott számára. Bizonyos, hogy még sok megvalósítani való van, ezért a pártnak

A nagyváradi hitközség hivatalosan megróttá Ullmann Ábrahámot

Egy sajtónyilatkozat epilógusa. A nagyváradi hitközség elégtételt szolgáltatott Glasner főrabbinak

(Nagyvárad, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután három órakor a nagyváradi ortodox zsidó hitközség elöljárósága ülést tartott, amelyen Mittelmann Jakab elnököt. Az ülés elsősorban felhatalmazta az elöljáróságot a pézska előállításához szükséges gabóna beszerzésére. Ezután Ullmann Ábrahám hitközségi jegyző ügyében Gottfried Emanuel a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A nagyváradi ortodox zsidó hitközség képviselőtestülete őszinte sajnálkozással szerzett tudomást Ullmann Ábrahámnak, a hitközség főjegyzőjének a nagyváradi lapok múlt hó 12-iki számában Glasner Akibát, a kolozsvári ortodox hitközség nagytudású és kiváló főrabbiját minősíthetetlenül támadó cikkéről. Minthogy a jelzett hírlapi cikk Glasner főrabbi urat vallásilag is megbízhatatlannak nevezi, ezáltal nemcsak a nevezett főrabbi urat, de a kolozsvári testvérhitközséget is megbántotta és alkalmas arra, hogy a két hitközség közötti jó viszonyt megrontsa, ami pedig a mai — reánk zsidókra nézve — ily nehéz időben nemcsak hogy nem kívánatos, hanem egyenesen kárhuzatos. Tekintettel hogy a sértést a hitközség egyik főtisztviselője követte el, az ügy privát aktusnak nem minősíthető, amiért is a képviselőtestület kimondja, hogy Ullmann Ábrahám főjegyzőt fenti nyilatkozatáért megróttja és vele szemben a hitközség a legteljesebb rosszalását nyilvánítja ki és az eset fölött úgy Glasner Akiba főrabbi urnak, mint a kolozsvári ortodox hitközségnek sajnálkozását fejezi ki és egyben biztosítja őket a nagyváradi zsidó hitközség nagyrabecstüléséről.

A határozati javaslatot több hozzászólás után az elöljáróság egyhangulag elfogadta azzal a pót-lással, hogy a hitközség vezetőit fegyelmileg eltiltják a politikától, főleg a hírlapi polemikától. Ezután Ullmann Ábrahám emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy a cikket mint magánszemély írta abból az alkalomból, hogy az Uj Kelet egy cikkében támadást közzétett a beszercei rabbi ellen. Erre való hivatkozással megfelelbezi az ítéletet.

Ezután Mittelmann elnök felolvasta a közoktatásiügyi minisztériumnak a hitközség feliratára küldött választ, amelyben a hitközség kérte, hogy az állami iskolákban tanuló zsidó diákokat menté

vezéréhez kell fordulnia és azt mondania, haladjon előre a megkezdett uton Nagyrománia megerősödése felé, a román nép mindig oldalán marad.

Ezután Bratianu Jonel miniszterelnök szólalt fel, rámutatott Caracal városhoz fűződő régi viszonyára. Még apjával jött először e városba, aki azt a hidat építette itt, amelyen át a román hadsereg Bulgáriába vonul hogy függetlenségét kivívja. Ennek most ép negyvenöt éve van. Hangsúlyozza, hogy a liberális párt programját és sikereinek titkát az adja, hogy e párt az önfeláldozás szellemétől és a becsületes munka meggyőződésétől áthatva szolgálja a közérdeket. Nem állítja, hogy az összes bajok orvosságát megtalálta volna, de ismeri a forrást, amely egyedül képes csodákat tenni: ez a nemzet erejében való hit. Ezzel a hittel és a nép megértő támogatásával tovább fogunk menni, míg a legnagyobbított ország konszolidációját el nem értjük.

sítsák a szombati irás kötelezettsége alól, a zsidó iskolákban pedig engedjék meg a magyar nyelvnek kisegítő nyelvként való alkalmazását.

A miniszter átiratában leszögezte, hogy ragaszkodik az összes kiadott iskolarendelethez. A miniszter leirata annál nagyobb feltűnést keltett, mert Freund Lajos iskolaszéki elnök előtt, aki annakidején a hitközség feliratát Bukarestbe vitte, a miniszter kijelentette, hogy teljesíteni fogja a hitközség kívánásait.

Több apróbb adminisztratív ügy elintézése után az ülés végetért.

Az írói olimpiász harmadik matinéja

Kolozsvár, dec. 3. Az erdélyi magyar írók olimpiászának matinéin valami egészen különös és fordított reciprocitás fejlődött ki irodalom, írók és közönség között. Az első olimpiási matinét, mely a váradiak nagyon gyöngén sikerült természet mutatta be, majdnem telt ház nézte végig. A második matiné sem volt túlságosan nyilvános, de a marosvásárhelyiek legalább egy komoly irodalmi értéket föl tudtak mutatni: Antalfy szép keleti műfordításait. Ezen a matinén már csak alig néhány százan jelentek meg a közönség köréből. Az aradiak tegnapi bemutatkozásért minden reményen fölül állott. Az első olimpiási matiné, melyről el lehet mondani, hogy végig magas nivóju, komoly és élvezetes volt. De a nézőtérben alig lézengett néhány hallgató. És nemcsak a programszámokban, hanem a számok előkészítésében is szépen megnyilatkozott az aradiak gondos műérzése. Az egyes irodalmi számok közé zenei és tánckompozíciókat ékeltek és ezzel változatosá tudták tenni programjukat. A matinét Franyó Zoltán bevezető előadása nyitotta meg, utána közvetlenül dr. Szelle Károly aradi komponista játszotta el zongorán négy kicsiny kompozícióját. A matiné hőse Szombati Szabó István volt, aki négy nagyon szép költeményét olvasta fel kellemes, lágyan csengő hangján. A gyér számu közönség mindegyik verse után melegen ünnepelte a jónévtű pap-poétát. De ugyanez az elismerés illeti meg Franyó Zoltánt bemutatott verséért, Nagy Dánielt novellájáért és egy magánjelentéért, melyet Forgács adott elő, véleményünk szerint helytelen felfogásban Zala Bélát, aki Ády-, Babits-, és Kosztolányi-verseket adott elő és Luca Giza táncművésznőt, aki különösen a Grig zenéjére lejtett táncával igen nagy művészi kvalitásokat árult el. Általánosságban és részleteiben: ez volt az első olimpiási matiné, melyről a sajnós nagyon is gyér számu közönség teljes lelki kielégüléssel távozott.

— Gyümölcsfák új betegsége. Pozsonyból jelentik: Csehszlovákia területén a gyümölcsfák új fajta megbetegedése lépett fel, amely rendkívül gyorsan terjed. A betegség különösen Csehország és Morvaország területén pusztít legnagyobb mértékben. A megbetegedett fákat rengeteg baktérium és a „leptorhagus globosus” nevű élősd gombafaj lepi el egyidőben. Még nem lehetett megállapítani, vajjon a kettő közül melyik a tulajdonképeni okozója a gyorsan pusztító betegségnek. A betegséget legelőször körtefákon állapították meg, de később alma- és szilvafákon is konstatáltak pusztító hatását. A Felvidéken legelőször a trencséni és privigyei faiskolákban lépett fel a pusztító tapestis. A legutóbbi napokban azonban már a kassai mezőgazdasági akadémiai faiskolában is fellépett. Ez a körülmény is amellett bizonyít, hogy súlyos természetű járványról van szó, amely igen könnyen átszaphat az erdélyi gyümölcsösökre is. A tudományos vizsgálat semmilyen feltétlenül ható gyógyszert nem tudott alkalmazni. Egyelőre csak annyit ajánlanak, hogy a meztámaszott fákat, amelyek közvetlenül a föld színe felett gómbalaku kinövések támadnak, tövestől ki kell ásni és elégetni. Azonkívül a beteg fák körüli földet ki kell forgatni és oltott mésszel izolálni.

— A selyemárak vámjá. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter utasította a vámhivatalokat, hogy minden olyan esetben, amikor vitás, hogy mennyi a vám alá kerülő selyemanyagok selyemtartalma, az állami vegyészeti laboratóriumokat kéri fel véleményadásra, mert megállapították, hogy egyes külföldi kísérleti állomások bizonyítványaiiban toglalt adatok nem felelnek meg a valóságnak.

— Felavatták a marosvásárhelyi katona szobrot. Marosvásárhelyről jelentik: Vasárnap történt meg a katonaszobor felavatása. A magyarság távollattarta magát. Az ünnepségen a helyi román-ság és a falvak küldöttjei vettek részt. A szoborleleplezési ünnepség tábori misével kezdődött, melyet Ivan kolozsvári görögkeleti püspök celebrált. Ezután Tatarescu kisebbségi államtitkár rámutatott az egyesülés jelentőségére, majd Gherescu generális, aki öt évvel ezelőtt mint eredes vezette a Marosvásárhelyre bevonuló csapatokat, nagy elismeréssel szót a közkatonákról. Utána Serbescu generális, a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot a város vezetőségnek. Dandea primár fogadalmat tett, hogy a szobor építését minden körülmények között biztosítani fogja. A szobor leleplezése után a városháza előcsarnokában egy márvány-táblát lelepleztek le, amelyet a régi magyar emléktábla helyébe emeltek. Délután öt órakor a Kulturpalotában diszünnepele volt, előzőleg pedig a tükörtérben bankettet tartottak, amelyen a kormány megbízásából jelenlevő Tatarescu államtitkár felköszöntette a királyi családot és a város polgárságát. Mint értesülünk, a szobor költségei kilencvenezer lejbe kerültek.

— A legelső török színész. A török-köknél, mint ismeretes, a nőknek nem szabad a nyilvánosság előtt fedetlen arccal megjeleniük. Ezt a vallási tilalmat először egy Binemegian Eliza nevű előkelő társasági nő szegte meg, aki nagy sikerrel szerepelt konstantinápolyi színpadokon. Eddig szerepelhetett, mert a színházlátogató közönség nagyrészt a megszálló hadsereg tisztjei tették ki, most azonban, hogy az idegen tiszték elhagyták Törökországot, felmerült a kérdés, játszhat-e továbbra is Eliza asszony. A török írók mozgalmat indítottak, hogy törvény által engedjék meg a nőknek a színpadi szereplést. De mivel a törökök eddig is nagyon megvoltak elégedve a férfiszínészekkel a női szerepekben, kevés remény van rá, hogy a modern irányzatnak lesznek hívei a mindinkább növekvő konzervatív áramlattal szemben.

* Elsőrendű búkk, tölgy és hántott tűzifa, aprított és vágott a legolcsóbban Janovitz Vilmos tűzifafabrikájában kapható. Cluj, Str. Enescu. (Gyufagyár-u.) Telefon 127 és 918.

* Az előkelő közönség minden kávéházban, barban, cukrászdában a Baumel, Steiner és Társa r.t. lugoji cég királyi udvari szállítók „Basco” likőr-különlegességeit kéri.

* Ha gummi-övszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá”-t.

Ujből megkezdik a román-jugoszláv tárgyalásokat

Bukarest, december 3. (Rador) A külügyminisztériumban ma értekezlet lesz Duca és Leopadatu miniszterek részvételével, amely megadja az utasításokat a tomesvári tárgyalások folytatására a jugoszláv delegációnak.

Devizák	Erdélyi pénzpiac dec. 3-án						Kolozsvárt fizettek 100 lejért
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése						
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vshely	N.-Szobon	
Zürich	3430—20	3450—30	3485—15	3440—20	3430—10	3450—25	2-90—3-00
Newyork	198—96	198—96	197—95	198—96	197—95	198—96	045-90—046-00
London	855—50	860—52	—	—	854—50	—	0110—01120
Páris	—	—	—	—	1060—50	—	10-90—11-20
Milano	—	—	—	—	—	—	8-80—8-50
Prága	—	—	—	575—70	—	—	16-75—16-95
Bélf. m. k.	172	—	172	173	—	—	16500—17000
Külf. m. k.	—	—	—	—	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	42-55—42-60
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	362—67	—	—	—	—	—	35500—35800

Ososemők, kisgyermek-
 kek ideális ápolószere a **Höfer-féle gyermekhintőpor** és Höfer-féle gyermek-
 orám!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Eldíjazási árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— Kedvezmény az olasz egyetemeken a külföldi zsidó diákoknak. Budapestről jelentik: Hevesi Simon dr. főrabbi tegnap ünnepelte papi pályájának harmincéves jubileumát. Ebből az alkalomból Castagnett herceg budapesti olasz követ levélben tolmácsolta szerencsekívánatait. A levélben Castagnetto egyben bejelenti, hogy Mussolini megengedte a magyarországi zsidó diákoknak az olasz egyetemekre való felvételét. A numerusz klauzusszal ellátott zsidó diákoknak nemcsak elengedik a beíratási és a tandíjakat, de külön ösztöndíjakat alapítottak megélhetésük biztosítására.

— Kosztics Boris Kolozsváron. Kosztics Boris, a világhírű sakkmester, földközi utjában három napig Kolozsvárt tartózkodott és az itteni sakkozók előtt is bemutatta kiváló képességeit, amelyek a világ legnagyobb mesterei sorába emelték. Szombaton este Kosztics egy tanácskozási játszmát váltott a legerősebb kolozsvári játékosokkal. Dr. Bródy Miklós, dr. Biró Zoltán, Dragos Pompejus, dr. Erős Vilmos és Gabel Vilmos vezették kolozsvári részről szesz és izgalmas játékot, amely négy órai nehéz küzdelem után eldöntetlenül végződött. Vasárnap este szimultán rendezett a külföldi mester, egyszerre 24 elsőrangú kolozsvári sakkozóval mérte össze erejét. 9 órától negyed kettőig tartott a produkció, amelynek folyamán a kolozsvári játékosok jelentékeny játékerővel tették tanúságot. A 24 játszma közül Kosztics mester megnyert 18-at, két játszmat elveszített (dr. Erős és Paneth ellen) és 4 ellenfélnek (Rubin, dr. Biró, ifj. Dunky és Rosescu) sikerült remist elérnie. Ugye tanácskozási játszmát, mint a szimultán előadást nagyszámú érdeklődő kibicelte végig, akik a játékosokkal együtt elhatározták, hogy vasárnap este 6 órakor megalakítják a kolozsvári sakk-kört. Kosztics mester Kolozsvárról Marosvásárhelyre utazott, onnan Nagyszebenbe, majd Bukarestbe látogat el és Csernovitzon keresztül Lengyelországba veszi útját.

— Az állam októberi bevételei és kiadásai Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium által közölt ideiglenes kimutatás szerint október hó folyamán 2.147.8 millió lej folyt be, a kiadások ugyanez idő alatt 1.513.0 millió lej voltak. Ez év április hó 1-től október végéig az összes bevételek 9.923.0 millió lejt, a kiadások 7.046.3 milliót értek el.

— Sürgetni kell az amerikai utleveleket. Azok, akik Amerikába készülnek, károsan tapasztalták, hogy az utlevél megszerzésére hetekig kénytelenek Bukarestben várakozni anélkül, hogy valamit elintézni tudnának, mások pedig azzal verik magukat nagy költségbe, hogy ügyökökre bízzák az utlevél kiharását, de nem sokkal több eredménnyel. Az érdekeltek tájékoztatására közöljük, hogy a prefektúrához beadott iratok a közmunkaügyi minisztériumhoz kerülnek, ahol egy bizottság megvizsgálja s ha rendben vannak, véleményezi a kérelmet. Az aktákat aztán három héten belül elküldik a fősztigancának, ahol a munkatorlás miatt gyakran hónapokig elintézetlenül maradnak. Célszerű tehát, hogy a kérvényező csakis az iratok benyújtása után három héttel utazzék Bukarestbe s egyenesen a fősztigancán sürgetik meg az iratokat, melyeket személyesen át is vehetnek. Ellenkező esetben hónapokig tart, míg az akták vissza kerülnek a prefektúrához. Információnk szerint egyébként 1924-ben csak azok mehetnek ki Amerikába, akik utleveleiket december tizenötödikéig valamelyik hajóstársaságnál elhelyezik.

— Uj zsinagógát építenek Szarajevóban. Szarajevóból jelentik: A szarajevói zsidó hitközség elhatározta, hogy a közeljövőben új templomot építtet. Az elkészített tervek szerint az új zsinagóga egyike lesz az ország legszebb templomainak.

* Az Uj Keletet Nagyváradon Blum Zsigmond ur Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 51 képviseli, aki ugy eldijazási, mint hirdetési ügyekben t. feleink rendelkezésére áll.

— A városi közüzemek ellenőrzése.

Több ízben írtunk arról, hogy a városi üzemekkel képtelenség boldogulni. Az üzemek ahelyett, hogy a város adói csökkenéséhez járulnának hozzá, mindinkább az adóterheket súlyosbítják azzal, hogy nem tudják gyümölcsözővé tenni őket. Moga pénzügyi tanácsos, volt polgármester, javaslatot dolgozott ki, amelyet jóváhagyás céljából a pénzügyi bizottság elé terjesztett. A javaslat szerint a jövőben az összes városi üzemek főlé egy városi tanácstól független szakértőbizottságot neveznének ki, amelyek állandóan figyelemmel kísérik az üzem működését és azok vezetőit szakszerű utasításokkal látják el. A bizottság tagjai tapasztalataikról esetről-esetre jelentést kötelesek tenni a városi tanácsnak. A bizottság tagjai működésükért honoráriumot kapnának s ellenőrzésük kiterjedne a városi villamosműre, a városi vízművekre, a műjégygyárra, a vágóhidra és a város gazdaságaira.

— Hogy történt az „Emke”-drogéria

betörőinek letartóztatása és szökése. November 26-iki számában megírta az Uj Kelet, hogy Nagyváradon elfogták a főtéri „Emke”-drogéria betörőit, akik Kolozsvárról való eltűnésük után előbb Marosvásárhelyen, majd pedig a szatmári Princz Testvérek-féle gépgyár ellen követtek el betörést. A betörők elfogatásának történetét akkor Schitea vásárhelyi detektív információja alapján írtuk meg. Most azonban Flueraş szatmári detektív közli velünk, hogy Perce András és társainak elfogatása nem Schitea érdeme, hanem Trifan nagyváradai detektív, akinek segítségével Flueraş-éknak sikerült a tetteseket letartóztatni. Perce Andrást és társait Jonescu nagyváradai komiszárius motoztatta meg, melynek során nemcsak a szatmári betörésből eredő százszuszezer lej értékű ékszer, 15—20 ezer lejnyi készpénz és külföldi valuta került meg, hanem a vásárhelyi betörésből származó kilenc és fél gramm tört arany, valamint egy nagy Doxa-óra is. Az értékeket, bár azokat Schitea Vásárhelyre akarta vinni, hivatalosan Flueraşnak adtak át azzal, hogy másnap délelőtt Szatmárra kíséri a foglyokat. Schitea azonban nem tudott belenyugodni ebbe a megoldásba s a betörőket kivette a rendőrségi fogdából, hogy Vásárhelyre vigye őket. Ez azonban Flueraş tiltakozására elmaradt, aki a vitának azzal vetett véget, hogy még akkor éjjel vonatra ült. Perceék nem kábitották el a detektíveket, akiket azért nyomott el az álom, mert öt nap óta folyton szolgálatban voltak. A betörők nem ugrottak le a vonatról, hanem egyszerűen leszállottak róla a székellyhidi állomáson és az ott várakozó vonattal Szilágysomlyó felé utaztak el. A detektívek nem sokára felbredtek, de a kalauz nem akarta megállítani a vonatot és így a következő állomásról gyalog kellett visszamenniük Székellyhídra, ahol persze már csak hült helyét találták a szökevényeknek.

— Adományok a Jehudítanak. A Jehudit zsidó nők egyesületéhez a mai napon jegymegváltás címen alábbi adományok érkeztek: Salamon Adolf 50, Ábrahám Mór 30, dr. Jakobi József 30, Citrom Miklós 20, Katona Sándor 30, Rózsa Mór 50, Zódik Károly 40, Barabás Andor 40, Hirschhorn Jakab 50, Safruth 20, Hirsch Herman 20, Schwartz Adolf 20, Adler A. Adolf 100, dr. Mezei Sándor 20, Kirshner Jakab 20 lej.

— Kinos epizód a spanyol király római látogatásán. Párisból jelentik: A párisi lapokban most szivárgott ki a római spanyol királylátogatás egy kellemetlen epizódja. Amikor az olasz király és a királynő a királyi palotában fogadta a spanyol királyi párt, a villany hirtelen kialudt s egy félórás teljes sötétség uralkodott az olasz arisztokráciával és katonai, valamint polgári előkelőségekkel szüntől meglett diszteremben.

— Árvizkatasztrófa Milano mellett. Rómából jelentik: Milano környékén óriási árvizkatasztrófa fenyeget. Az olvadó hó és a nagy esőzések megduzzasztották a hegyi vizeket, melyek elmosták Monteghiano erdőműveit és három völgyben fekvő falut: Állítólag háromszáz ember a vízbe fullt.

RÓTH cipész

GLUJ,
Str. St. O. Iosli

volt-
Szép
utca

— Az orvosszövetség ülése. A kolozsvári orvosszövetség szerdán este fél hét órakor ülést tart a sebészeti klinika előadótermében. A tárgyszorozat fontosságára való tekintettel kéri a tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg az ülésen.

— Daudet Alfonz unokáját meggyilkolták. Párisból jelentik: Daudet Leonnak, az ismert-névű királypárti képviselőnek tizenöt éves fiát meggyilkolták. A fiu állítólag anarchista elveket vallott, amit az is látszik bizonyítani, hogy közvetlenül a halála előtt egy anarchista társaságban látta. Daudet Fülöp öngyilkosságot követett el. A szenzációs öngyilkosság óriási feltűnést kelt a francia fővárosban. Anarchista körökben azt állítják, hogy az öngyilkos meg akarta ölni apját, akivel rendkívül éles politikai ellentétben állott és valószínűleg a kétségbeesés hajította a halálba.

— Üzlethelyiség fölszentelése. Kolozsvár városának egy hatalmas, boltos, utcai helyiségében helyezték el a Perry cég automobilt, traktorait és autókalkatrézket raktárát. Impozáns és nagyarányú üzlet ez, a fejlődő Kolozsvár díszje. Ma délután Dajanu esperes fényes segédlettel szentelte föl a helyiséget, amely ezuttal megtelt Kolozsvár társadalmi és kereskedő életének élkelőségeivel. A vendégeket Perry és a vállalat főtitkára Radu Colbaziu hírlapíró fogadták. Ghet alispán, Béres városi tanácsos, Aldica nagykereskedő, Jilescu igazgató, Tufli Richárd, Curagea építész, Jahoda igazgató, Osvalda, a malomszövetség alelnöke, Jonescu dohánygyári igazgató, Arama és Ursiceanu úrnagyok, Negrutiu kamarai elnök, Pop Sever alelnök, dr. Kiss Béla és Caciula kamarai titkárok, Grigoriu egyetemi tanár. Az avatás után a vendégek megsejmeltek a kiállított járműveket.

— Magyar miniszterek Prágában. Budapestről jelentik: Nagy Emil igazságügyminiszter és Klebelsberg kultuszminiszter kedden Prágába utaznak, ahol a két állam között lévő függő kérdéseket fogják megtárgyalni.

— Megölte az alkoholt. Szombat este az ügyeletes rendőr a kolozsvári sétátéren egy negyven év körüli férfit talált eszméletlen állapotban. A rendőr mentőket hívatott, akik azonban már nem tudtak segíteni az eszméletlen emberen. Az eszméletlen embert az úrszobába vitték, ahol irataiból megállapították, hogy Nagy Györgynek hívják. Pár perc múlva az agónia tünetei mutatkoztak rajta és hajnali öt órakor meghalt. Az orvosok megállapították, hogy alkoholeméregzés áldozata.

— A levágott haj — válóok. Londomból jelentik: Sokat beszélnek itt arról a válóperről, amelyben a férj azért akar válni, mert felesége rövidre vágatta a haját. A férj a bíróság előtt kijelentette, hogy az asszony egészen más hosszú hajjal, mint röviddel. A fuis fej megváltoztatja a jellemet és neki nincs meg többé az a bizalma egy ilyen rövidre vágott haju asszonyhoz, ami feltétlenül szükséges a házassáéhoz. Képzelnék el egy férfit, mondotta, aki hosszuhaju nőt hozott feleségül és másnap az asztalnál pubihaju valakit talál, akit kénytelen eltűnni. A rövid haj mutatja, hogy a nő át akarja venni az uralmat. A rövid hajhoz illik a cigarettaszívás, a cigarettaszíváshoz a kávéházakban való üldögélés, ezzel pedig a sikos lejtőn való megindulás. Az olló, amely megrövidíti a nő haját, egyúttal levágja a családi boldogságot is. A pubi-fejű nő nem áll már a tűzhelyhez és nem gondolja már a gyermekeit. Egy szóval az ilyen nő már nem a régi nő. A nő védőügyvédje ezzel a kérdéssel válaszolt a férjnek: hogyan állunk egy olyan férfival szemben, aki hirtelen levágatja a szakállát? A szakáll-levágás is válási ok? Elvégre nyugodtan lehet állítani, hogy a szakáll épügy hozzátartozik a férfiu lényegéhez, mint a hosszú haj az asszonyhoz. A feleség talán a szakáll miatt szereti a férjét. Epoly súlyos a helyzet, ha egy simaképu férfi a házassága alatt szakállt növeszt. Mindezek válási okok volnának? Hiszen ha ez a felfogás a haj- és szakállviseletről érvényre jut, rövidesen sok dolguk lesz a bíróságoknak. A bíróság azonban nem a védőügyvédnek adott igazat, hanem a férjnek, büntönek nyilvánítva az asszonyt és felbontotta a házasságot.

* Csak egyszer kóstolja meg és mindig kérni fogja a Baumel, Steiner és Társa Rt. lugoji cég udvari szállítók „Besco” likörkülönlegességeit. 1

— Csontrágulás a világcipacón. Bécsből jelentik: A háboru utáni gazdasági viszonyok között a csontrágítás kevésbé fizette ki magát, mint az ócskavas gyűjtése és ezért a csontrágítás körülbelül 15 százalékkal visszaesett. Ennek tulajdonítható az, hogy a csontrág 25 százalékkal emelkedtek és emelkedett a csontrág készült anyv és spódium ára is.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VÉSEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYŰ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ÁRUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVÁR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Allami tisztviselőknek külön engedmény!

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akár venni, ne Marosvásárhegyre és tekintés
sajnája az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztal osok furnírzsükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Max Broitmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvál-
lalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek
képviseletét, bankoknál, központi szerveknél, auto-
ritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja

a Bukarestbe való utazás

idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

Ékszervásárlás bizalom dolga!!!

Arany és ezüst órákat,
ékszereket és dísz tárgyakat

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszerüzle ében
vásárol legelőn, ősebben

Cluj, Piata Unirii 15

Telefon Interurban 643

Omega, Schaffhausen és
Longines órák főterakala

KÖZGAZDASÁG

A fa ára a világgiacon. Bécsből jelen-
tik: Egy köbméter rönkfa ára Görögországban
57-60 silling, Egyiptomban 52-55 shilling,
Olaszországban 300 lira, Franciaország közép-
tengeri kikötőiben 230-240 francia frank,
Angliában egy „standard”, azaz 4-67 köbmé-
ter fa 16-18 font sterling. A romániai kikö-
tőbe viszont hajóba rakva a fa ára 2200 lej köb-
méterenként s ha szállítási költségeket figyelembe
vesszük, nyilvánvaló, hogy a fakivitel kilátásai a
minimumra csökkentek. A svéd fa máris kiszori-
totta a román fát a keleti piacokról.

A mai valutapiac

A hétfői szokásos gyenge üzletmenet mellett
nagyobb kínálat és kevesebb kereslet mutatkozott
a valutapiacra, amelyet nem befolyásolt az a kö-
rülmeny, hogy a lej Zárichben a szombati zárlat
2-90-éről 2-85-re esett. Az árak így alakultak:
osztrák korona 355-360, magyar korona 168-
172, cseh korona 5-75-5-80, francia frank 10-70
-10-80, svájci frank 34-70-34-90, dollár 199
-200, font sterling 865-872, olasz lira 8-70-
8-75, dinár 2-30-2-40.

Valutapiac december 3-án:

Bukarest. Valuták: Napoleon 760, márka
-, leva 150, török lira 120, font sterling 890,
francia frank 1160, svájci frank 36-00, olasz lira
910, drachma 315, dinár 225, dollár 206, lengyel
márka 90, osztr. korona 29, magyar korona 80,
cseh korona 600.

Zárich. Nyitás-Zárlat: Newyork 573-10-
573-25, London 2489-5-2493, Páris 30-91-
31-05, Milano 2470-2487-5, Prága 1670-
1670, Budapest 302-5-302-5, Belgrád 547 5-
645, Bukarest 285-285, Varsó 131-131,
Bécs 80-81, Berlin -.

A Sfatul bukaresti nagygyűlése. A keres-
kedők és iparosok tüntető nagygyűlésére a mai
napig Erdély és Bánát városából ötszázötvenen
jelentették be részvételüket. E számban azonban
még nincsenek benfoglalva Temesvár és Brassó
kereskedői és iparosai. Kolozsvár körülbelül száz
kereskedővel fogja magát képviseltetni. A vasuti
jegyutalványokat a bukaresti központ már beküldte
Kolozsvárra, ahonnan a Sfatul irodája a mai napon
széjjelküldte a vidéki tagozatoknak. A jegyek
csütörtök este tizenkét órától kezdve lépnek ér-
vénybe. A vallásos zsidó kereskedőknek tehát mód-
jukban van a nyugalom napjának megszegése nél-
kül eljutni Bukarestbe. A bukaresti vasutállomáson
minden kereskedő, aki utalvány felett rendelkezik,
szobát jegyezteshet elő magának. A miting olyan
nagyszabásúnak ígérkezik, amilyen az utolsó évek-
ben még nem volt Nagyromániában.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

SPORT

Vasárnapi eredmények

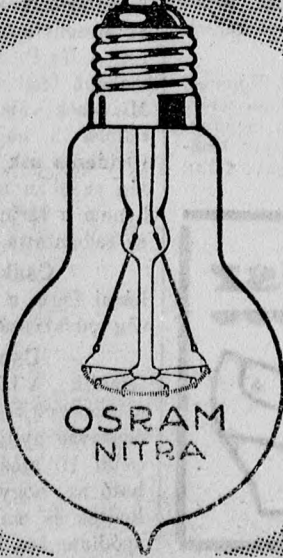
A jó időjárás dacára csak Kolozsváron és
Aradon voltak mérkőzések a következő ered-
ményekkel:

Kolozsvár: Universitatea-CFR 1:0 (0:0)
I. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Czinczár
(Haggibor). Az Universitatea kezd, de a CFR át-
veszi a támadást. Egyik akció a másikat követi,
azonban hol az Universitatea védelem van résen,
hol pedig a CFR csatárok ügyetlenkedik el a biz-
tos gólhelyzeteket. Már a 2. percben a CFR ered-
ménytelen kornert ér el. A CFR fokozza tempó-
ját, a halfok tömik labdával a csatársort, azonban
az U.-védelem Huzával az élén mindent ment.
Universitatea támadásokkal ér véget a féldő. A
második féldőben teljesen megváltozik a játék
képe. Most az Universitatea kezd támadásokba. A
2. percben Bonciocat lövését Maksai szépen fogja.
Az Universitatea döntő fölénybe kerül, de a csa-
tárok fukarkodnak a lövésekkel. Már-már eldöntet-
lennek látszik a mérkőzés, mikor Guga megszökik.
Lövése Maksaitól Bonciocathoz pattan, aki a 42.
percben rendeltetési helyére gurítja. Universitatea-
ból Huza, Guga, Deutsch és Albisi, a CFR-ből
Maksai, Kinizsi, Végh II. és Ujfalvi vált ki já-
tékukkal.

Arad: ATE-AAC 1:1 (1:0). Megismé-
telt bajnoki mérkőzés. Bíró: Steinhübel. Durva
mérkőzés. Puskás rugja az ATE vezetőgólját, amit
Gencsy egyenlít.

Brassó: Brasovia oldboy-Színészek 4:2
(2:2).

Budapesti eredmények: MTK-Zugló 0:0.
Nagy meglepetés. A Zugló szívesen védekezik. A
II. féldőben a Zugló tíz emberrel játszik, de még
így is sikerült eldöntetlenre tenni a mérkőzést.
Molnár az MTK javára megítélt tizenegyeset a
kapus kezébe rugja. FTC-KAC 4:0 (1:0). Gól-
lövők Pataki (3), Héger. UTE-Vasas 1:0 (0:0).
A nap legszebb mérkőzése. Állandó Vasas fölény.
A II. féldőben az UTE lábra kap és a 43. per-
ben Jeszmás megszerzi csapatának a győzelmet.
VAC-UTSE 3:0 (1:0). A VAC ismét kezdi
visszanyerni formáját és ezzel a mérkőzéssel ki-
jutott a veszélyes zónából. Az első féldő 16.
percében Boros rugja az első gólt. A második
féldőben UTSE öngólt vét és a 42. percben Jocke
beállítja a végeredményt. Törekvés-III. ker. 2:0
(2:0). Állandó III. ker. fölény dacára a Törekvés
nyeri a mérkőzést. BTC-33FC 2:0 (2:0). A
BTC a sáros talajon jobban mozog, Horváth (2)
góljával biztosan nyeri a mérkőzést. II. osztály
NSC-MAC 4:1. Postás-MAFC 3:0. Föv. TK-
BAK 1:0.

OSRAM NITRA

Több világosság
Több teljesítményt jelent

OSRAM
jelölést kell a villanykörtén látnunk

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz.
rövidáru raktára. Eladás naguban és kicsinuban. Vidékimerendéseket postán osztó

XI. kimutatás

1923. szeptember 1-30-ig a következő adományok folytak be iradánkba:

Persely	1.367— Lei
Templomadomány	1.035— "
Erdélyi kolónia	5.479— "
Nordau város	100— "
Összesen:	7.981— Lei

Persely.

Mintaperselyek: Wassertorn Lewi Gherla 116. **Hajeg:** Abraham József 110, Wolf Béla 100. **Satmar:** Dr. Jordán Sándor főrabbi 72. **Hajeg:** Hirsch Zaller 34, Lérencz Hermann 65, Grossmann Izidor 50, Salamon Márton 37, Markovics Abraham 54-75, Grossmann Sándor 65, Abraham Aladár 22, Grossmann Kálmán 25, Léb Laci 35, Mayer József 27, Löwy Lipót 52, Gottlieb Mór 29, Jakab Vilmos 50, Grün Sámuel 50, Abraham Salamon 36, Abraham Sándor 48, Kemény Simon 31, Rottmann Sámuel 50, Sámuel Sz. 60, Felsner Adolf 72, Klein és Salamon 46, kisebb gyűjtések 25— (1.173—) 1.367— Lei.

Templomadomány.

Cluj: Feuerstein Kálmán, Edelstein Jehuda és Katz E. nevéen 200, Glasner Simon 140, Kepecs Samu 50, Feuerstein Samu 40, Bergfeld Izsák 400, Wald Menyhért 80, dr. Blank Illés 50, Wald Márton 20— (995—) **Temesvár:** Vermes Ernő 40—, 1.035— Lei.

Erdélyi kolónia:

Nussbaum Sámuel dunamja Oradea-Mare.

Nussbaum Sámuel 2.500. (Bérelt, befolyt 5.000—), 2.500— Lei.

Bulz: Klein Endre 60. **Cluj:** Izrael Dezsőné 50, kiállítási tárgyakért 1.450, újévi gratuláció megváltás címén: Rendes Izidorné, dr. Kálmán József és neje Odorhei, Gottesmann Vilmos és neje Odorhei, dr. Fischer Tivadar, dr. Glasner Izsák, dr. Fischer József, Glasner Simon, Wald Menyhért, Glasner Benjamin, dr. Blank Illés 30—30, Blum Zsigmond Oradea-Mare 144, Feuerstein Kálmánál brith-mila alkalmával Klein Sándor 400 leit gyűjtött (2.044—). **Biankemező:** Simon Lajos 80, **Hajeg:** Rózsa Adolf Temesvár 20 m², Gonda Testvérek Oradea-Mare, Aurora Cluj 10—10 m², Spielmann Mihály Temesvár 5 m², Krammer Vilmos Cluj, Farkas Adolf, Ragányi Gyurka, Beumel Lajos, Jónás János Alba-Iulia 4—4 m², kisebb gyűjtés 4 m² (345—). **Bistrița:** Kallus Lajosné 150—, 5.479— Lei.

Nordau város:

Cărei-Mare: Reiter Adolf 100—, 100— Lei.

A Keren Kajemeth le Israel Erdélyrészi Irodája

I. kimutatás

1923. okt. 1—31-ig a következő adományok folytak be iradánkba:

Értékekért	12— Lei
Persely	4.833-25 "
Templomadomány	3.090— "
Erdélyi-kolónia	5.841— "
Nordau város	614— "
Részletezés nélküli adomány	30.887-15 "
Összesen:	45.277-40 Lei

Részletezés nélkül:

Sibtaból (Szövetségi tartozás törlesztésére) 29.500, **Alba-Iulia:** Mendel Margit utján 1.387-15 Lei: 30.887-15

Értékekért

Apróbb adományok 12, Lei: 12

Persely

Mintaperselyek Cluj: Klinger József 170, Rosenfeld József 130, Saloman Hermann 238-75, Özv. Mandel Józsefné 130, **Perec Carlan** 170, **Odorhei:** Hermann Samu 100, **Dej:** Biró József 280, Rosenzweig Jakab 250, **Deva:** Grünfeld Aron 330, Citrom Sándor 120, **Borosineu:** Vértés Ignác 143, Stern József 115.

Cluj: Beregi Menyhért 44, Özv. Kohn Zsigmondné 20, Pollatsek Jenő 51, Révész Jolán 20, Goldstein Mór 20, Grünfeld L. 50, Israel Emánuel 20, Grünfeld Mayer 21, Glasner Simon 35, Dr. Neumann Vilmos 20, Blecher Rózsi 43-75, Keren Kajemeth iroda 73-75, Zsidó Nemzeti szövetség kisebb gyűjtések 110-25 (1.386-25) **Tasnád:** Dr. Schwartz Dávid 22, Fischer Árpád, 13, (35) **Odorhei:** Iszakovits Bernát 80, Ritter Lipótné 53, Szöllösi iroda 50, Hirsch Hermann 40-50, Klein József és D. 41, Hirsch Lajos 25, Löbl Mendel 31, Dr. Kálmán József, Müller Henrik 30—30, Apfelbaum Antal 28, Cseh Lipót, Hirsch M. Dávid, Gottesmann 25—25, Dr. Acs Lajos, Bodrogi és Hirsch, Dávid Lajos, Fink József, Guttmann Sámuel, Markovits Mátyás, Sámson Lajos, Szeszfinomító iroda 20—20, kisebb gyűjtések 95-50, (839—), **Dej:** Hirsch E. Dávid 63, Franck Zsigmond 43, Koós és Fränkel 25, Frank I. Mózes 20, Katz és Farkas 22, Bernád Samu 43, Weiss Sámuel 27-50, Junger Lipót 21, Zs. N. Sz. 37-50, Rosenfeld Samu 20, kisebb gyűjtések

121, (993—), **Deva:** Blum Zsigmond 40, Sellai József 30, Özv. Friedmann Israelné 61, Rosenfeld Mihály 60, Rapaport József 52, Baum Adolf 45, Özv. Gergely Józsefné 60, Alférgat József 35, kisebb gyűjtések 20— (843—). **Borosineu:** Krausz Márton 59, Saloman Árpád 65, Reichenberg Ede 60, Lichtenstein Gyula 25, Wertheim József 20, Györi Lipót 57, Funk Miksa 73, Kardos Jenő 50, Merkler Vilmos 20, Stern Jakab 43, kisebb gyűjtés 7, (737—) 4.833-25

Templomadomány

Cluj: Fuchs Efraim 20, Ernster József 100, Glasner Simon 50. **Satmar:** Princz József 300, Dr. Steinfeld 200, Klein Vilmos, Markovits Andor 200 (900). **Sepsiszentgyörgy:** Rosmann Móritz 50. **Nasaud:** Wiesel Hermann 50, Schön Mihály 25, Moskovits Dávid 200, Grósz Zóla 20, kisebb adomány 5 (300). **Odorhei:** Gottesmann Vilmos nevére: Hirsch Herman, Hirsch Rudolf 2—200, Farkas Márton 100, Sámson Lajos 40, Dr. Kálmán József gyermekei nevére 100, Rosman Izidor Hirsch Lajos nevére, Fischer Béla, Fried Mór, Hirsch Lajos, Guttmann Samu 50—50, Gottesman Vilmos, Iszakovits Bernát, Lebovits Géza, Hirsch Jenő, Türk Sándor, Sámson Andor, Sámson József 20—20 (1030). **Borosineu:** Vértés Ignác 250, Mehrer Dezső Budapest 300, Wertheim József 50, Ungár Jenő 40 (640). Lei 3090.

Erdélyi kolónia

Pecica: Strasser Károly 100, **Márásesti:** Berthold Orowan 100. **Cluj:** A Zsidó Nemzeti Szövetség nagytöbbségi ülése alkalmával rendezett banketten misaberachból befolyt 2401. **Dej:** Szimchat Tóra adományokból 2000. **Mercifalva:** Strul Herman 240. **Pollatsek Samu Josaszál dunamja.** Pollatsek Samu 1000. Lei 5841.

Nordau város

Tasnád: Hoffmann Dávid 60, **Dej:** Rosenzweig Cheskel 30, Dr. Klein Miksa 50, Singer Malvin és Hirsch Margit 30 (110). **Deva:** Rapaport Kálmán 151, Neumann Jenny Brasov 100, Löbl Ferencz 105, Sámuel László 68 és Saloman Ferencz 20 leit gyűjtött (444). Lei 614.

A Keren Kajemeth le Israel Erdélyrészi Irodája

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

LIBRĂRIA SAFRUTH ספרייה האנדלוווי
Cluj-Kolozsvár, Str. St. O. Josif (v. Szép-u.) 1.
Chanukai ujdonságok!
Héber Lottojáték (tanulságos és mulattató) L. 30—
Moausz Zur Chanukabuch (Illusztrált) " 45—
Héber zsongon kották " 8—35
מגן עמנו legújabb héber dalkottával " 20—
איננו נחשבים אנוסותאל אין אלטרעו ספרו קדיש
טליתים תפילין ציצית וסומות זמורות אלס אין
דער נייגעביר ליטעראטור אונד יודישע בוכער
אין זשאראן אונד דייטשער שפראכע.
קויפע אלטע ספרים צו ענדער האפע פרייעו. עם ווירד
נור אויף אנטראגע מיט פרייזאנאבע דעשלעקטירט.
מ'רס אונד פערציניגע ערהאלטען האדען רחבבאט.

Emil Biaga autóraktára Cluj
Tömör-gumik teherautókra minden mérethen kaphatók
Kivánatra árjegyzékkel szolgál

Modern üvegesiszolda és tükörárugár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden mérethen és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

FABRE LINE
FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG
Direkt vonalak — átszállás nélkül
Constanța
direkt
Newyork
Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța direkt Canada
Constanța-Délamerika
A „Canada“ hajó indul
december 8-án.
Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
„Sarnia“ Pasagiul Comodia, **Bukarest**
és a „Reclama“ Cluj

Engros 1353 **Endetall**
Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.
Mindenféle poharak, demyonok, palackok,
lámpaárúk bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ,
Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Kalapcsomagoló Htupackpapier
fehér és szines, Lepagenál Cluj. Kérjen ajánlatot

I.NACHT
SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ
Str. Memorandului 20.
★ Telefonok: ★ Iroda 653 ★ Raktár 654 ★
Vasuti anyagok!
Vasak, fémek,
osavarak, osbárúk
stb. stb.
Távirati cím: Metalnacht

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE
Külföldi gyári lerakatok. — Óriási nagy választékban fehérárú, Frenchek, zephirek, Hosenzeugok, férfi szövetek, flanelok stb.

Textil-Import
engros áruház megnyílt

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!
Óriási nagy választékban fehérárú, Frenchek, zephirek, Hosenzeugok, férfiszövetek, flanelok stb. — Külföldi gyári lerakatok.
Oradea-Mare, Strada Nicolae Iorga (volt Szidm-nica) 6.

Grünwald üvegcsiszoló és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök

Oradea-Mare
Strada Garlozy 13. szám

Nyomdafesték Wicke Berlin
Lepagénál Cluj. Kérjen árjegyzéket

GÁRD és TÁRSA
fényképezési műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13.
Portrék, gyermekfelvételek, nagyjások

Legelőszobában fest, tisztít az
UNIO
gőzmosógyár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133
1388

Zsák ~ Ponyva
Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel
Albala Izsó Timișoara
II. Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Tisztit, frissit, felüdtt,
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfehériti
Kaiser - Borax
a valódi.
1498

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgőnycim: Juvaere, Cluj
Ékszerárúgyártás, nagykereskedés
Fogászat arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltás!
Kienze és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Osak vizontelárusítóknak!

TUNGSRAM
ist die beste Glühlampe

TUNGSRAM

Gyermekjátékokban, karácsonyfadiszkekben
legnagyobb nagyban eladási raktár
Karácsonyi gyermekjátékkiallítás november 20-án nyílik meg feltűnő olcsó árak mellett
Eisenstädter Fülöp és Társa
CLUJ
Strada Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 13. szám alatt

"LEBEDA"
Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:	Veszünk és eladunk:	Vállalunk:
paplant, matracot, párnát és mindennemű ágyneműt.	lőszőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjut, tollat, afric és Seegrast.	kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
Telefon 596	Villamos tollfosztógépünk tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.	Telefon 515

Gyár: Strada Jașilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

„ASTRA” festékgyár Cluj
Strada Regina Maria 25 :: Telefonszám 241

Gyártmányok: Okker, satinober, fekete és falzöldek minden árnyalatban és elsőrendű minőségben

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Sulamith. (Repriz a kolozsvári Magyar Színházban.) A régi jó békeidők hangulatát kelte életre egy estére a Magyar Színház. Az egykor világsikerű szép jiddis operettet, a Sulamithot elevenítette fel szombat estéjén és a nézőtér telt sorai élvezettel hallgatták az öreg Goldfaden drága, szomorúan hangulatos melódiáit. Érdeemes volna ebből az alkalomból a jiddis operettről általánosban írni, olyan nagyon megnyilatkozik ebben a könnyű műfajban is a zsidó néplelek különváltsága. Szövegben és muzsikában nyoma sincs az európai könnyűvörúségnek. A zsidó vér keleti forrósága benne muzsikál minden melódiájában, de a zsidó mentalitás ösztönösen irtózik a fajtalanságtól. Kuriózitásnak is érdemes megjegyezni: ime egy olyan operett, melyben nincs házasságtörés, egy operett, melynek meséjében az erkölcsi világlend a vezető motívum. A magyar színház előadásában külön kell választani a szereplők méltóságát a színpadi külső keretektől. Sem a díszletek, sem a ruhák nem voltak megfelelőek. De ami a szereplőket illeti, csak jót lehet mondani róluk. Elsősorban Telnairól. Meggyőzően jó és férfias Absalom volt és száján életet kapta Goldfaden sötét melódiái. Zöldhegyi Anna külön ambícióval adta a címszerepet. Szép volt, énekszólóit gyönyörűen emelte és színészi készségével majdnem ideális Sulamithot tudott alakítani. Abigail Somogyi Emmi volt, mint mindig, most is behízsgően kedves. A többi szerepekben Nagy Gyula, Berky Jóska, Bányász, Leöwey, Bérci és mindannyian jók voltak. Telt ház nézte végig a jiddis operettet.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szerző: Tannhauser

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Karamazoff testvérek. Orosz szerelmi nagydrama 7 felvonásban Dosztojevskij regénye nyomán. A legjobb filmművészek csodás kreációja.

Uránia-Mozgó: A megaláztatott és elnyomottak. Nagyszabású orosz társadalmi dráma 5 felvonásban Dosztojevskij kitűnő regénye nyomán. Főszerepben Lya Mara (!) és Eich Kaiser Titz. Ragyogó drámai konstrukció.

Apolló-Mozgó: Egy szerelmes asszony kálváriája. Megrendítő családi dráma 7 felvonásban. Főszerepben Mac Murray, Povel Loser és Alma Tell. Megkapó és rendkívül érdekesítő film.

Kimutatás

az ort. Chevra Kadisa (Jehudith vezetése alatt álló) kórházélelmező bizottság november havi működéséről. Kiosztott ebédék száma 1202 adag, tejmenyiség 121 liter, bor 26 liter. **Bevételek:** Mult havi egyenlegről levéve 2000, betegek hozzájárulásából 560, adományokból 1085, adókból 11.425, ebédmegváltásokból 549, templomadományból 1275, összesen 16.894 lej. **Kiadások:** Igazgatási költségekre 3400, ételhordásért 3883, főzésre 1817, tejre 1236, konyhai kiadásokra 343, jutalékokra 2001, egyéb kiadásokra 2100, segélyre 100, Cluj városi betegek chanuka-segélyre 2000, egyenleg 14, összesen 16.894 lej. Cluj, 1923 november hó 30-án. Neumann Mórné elnök, Mózes Elek titkár, Izrael Fülöp gondnok.

PÉNZT

takarít meg, ha

Bata cipőt visel,

mert legtartósabb és legolcsóbb

Női egész bagaria cipő	390-től
Női félcipő	340-től
Férfi egész cipő	540-től
Félcipő	240-től
Bársony kivágott cipők ára lei	310-től

Gyári lerakat: Cluj, Főter 9.

Eredeti gyári árak!

Irodalmi szenzáció!

Lebillencselő olvasmány!

Sas László fantasztikus regénye

VIVIANNA

Démonok, tóbolylutak és halálthordozók

Egy kötetnek ára 35 lei

Kapható a Pallas Hirlapterjesztőnél. Amatőr-példányok díszes kötésben 100- és 150- lei áron az Uj Kelet könyvosztályában.

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET
Lloyd 1479
Barok, csillag és virágcsiszolással, valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít HUNWALD, üvegciszolda és tükörgyára CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3. Hibás tükröket újra fonsoroz

GATTER

1 db 30" keretes, elsőrangú gyártm., majdnem uj,
1 db 25 HP magas- és alacsonynyomású gőz-lokomobil, Máv. gyártmány,
1 db 35 HP magas- és alacsonynyomású gőz-lokomobil, Első Magy. Gépgyár rt. gyártm.

Az összes gépek üzemképes állapotban azonnal szállíthatók.

Ingyenes költségvetést küld:

Schieb Kereskedelmi és Ipari Vállalat Sibiu

Krébsz J.

bőrönd és sportcikk árúgyára

CLUJ

Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

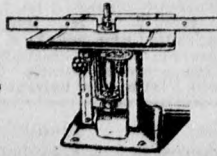
G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Raktárról szállítjuk azonnal

Framag-Gaggenau gyártmányú következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coll
Háromoldalú gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfurógépek, köszörűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 mm
Egyengető gyalugép 400, 500 mm
Egyetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgui-Mures
Sürgöncim: Technica * Telefonsz. 336

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Kötél

Vajpergament, zsirpapir

Lepagenál Cluj Kérjen mintás ajánlatot

KARÁCSONYI
GYERMEKJÁTÉK KIÁLLÍTÁS NOV.
20-ÁN NYILÍK MEG

INGYEN

sehol sem kaphat

kötött kabátot,
harisnyát,
férfiinget,
férfi divatárut,
porcellánárut,
üvegárut,
játékárut,
böröndárut

azonban majdnem

INGYEN

ezen cikkeket beszerezheti a

PÁRIZSI ÁRUHÁZBAN

Cluj, Wesselényi-utca 12.

MINDEN
CIKKBEN ÁLLANDÓ SZABAD
KIÁLLÍTÁS

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 363

APROHIRDETÉSEK

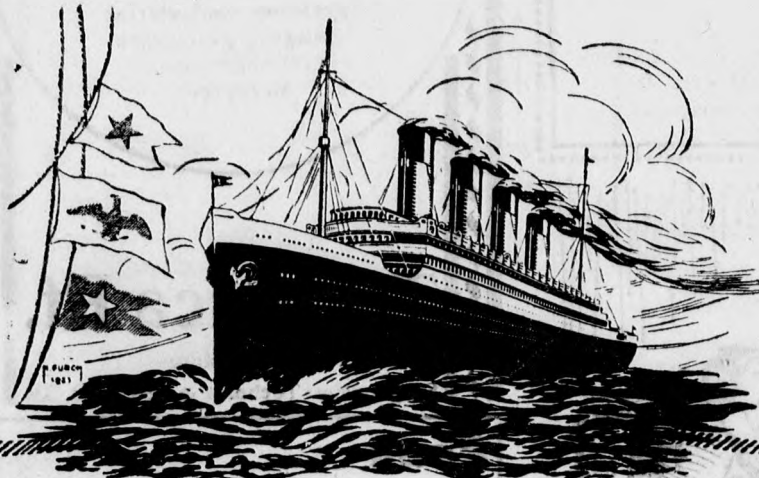
Aprohirdetéseket egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb aprohirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a beérkező díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Angol leckeórákat vennek. Szíves megkeresést „A tanárnak perfectül kell angolul tudnia” jellegűre a kiadóba kérek.

Papirkereskedő segédet, csakis kiváló erőt, jó referenciákkal és román nyelvtudással keres H. Bloch cég Aradon. 6572

Kiadó üzlethelyiség. Cím a kiadóban. 6564

Tökmagot, gyógynövényeket és hüvelyeseket vásárol mintázott ajánlat alapján Fischer Sándor Timisoara, Str. Trei Crai 6. 6571

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMESVÁR - NAGYVÁRAD ÉS HALMITÓL.

Hamburg - Amerika -
Bréma - Kanada -
Antwerpen - Argentína -
Cherbourg - Braziliába

KERESZTÜL
A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATLAN
ELSŐRENDŰ NEMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDET INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST / STRADA JARINDAR N° 12 * TIMIȘOARA - JOSEF/TADT / STR. L. BRATIANU (HERRENSAAL) N° 18 B

ROMÁNIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS ÚTLEVÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Naranes

érkezett legolcsóbb napi árban

Fűszeresarnok

MOND ÉS GRÜN

Strada Londrei (v. Hosszu-u.) 1. Telefon 14-76

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres

Mindenmű ládákat és fadóboxokat összeszergeztet és szétszedett részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1381

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-nt) 1 szám

Magas kalóriájú lupényi kőszenet, kokszt, sziléziai szalonszenet és speciális mosott kovácszszenet

valamiut belföldi középkalóriájú szeneket azonnal szállít üzemek és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG TIMIȘOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70

Expozitúra: Petroseni, Kattowitz

Angol szövetek

ugy a legfinomabb minőségben, mint olcsóbb minőségekben, rendkívül leszállított áron

érkeztek Londonból

nagy mennyiségben az őszi és téli időnyre.

Covercoat, dublé, felöltő

és más különböző ruhászövetek: fekete, kék és színes kivitelben, a legfinomabb minőségben, új és a legmodernebb mintázással.

Különösen felhívjuk a figyelmet szövegeink szélébe varrott

"FINTEX"

védjegyre, mely garantálja a legfinomabb, legtartósabb és legegységesebb minőséget, melynek ezideig cégünk az egyedüli készítője.

Pendle & Rivett

Ltd. London

Fiókok: Páris, Milánó, Madrid, Kairó, Marokkó, Capetown, Melbourne, Peking, Rio de Janeiro.

Kizárólagos képviselő Románia részére:

HENRY ROBERT KENT

nagy angliai lerakata

Központ: Bucuresti, Strada Academiei 45.

Fiók: Galați, Strada Domneasca 13.

Pályázat

A fogarasi izr. hitközségnél türesedésben levő kántor וודק וודק וודק állásra. Ajánlókózk kérvényüket bizonyítványaikkal dec. 15-ig az előjáróság címére küldjék be. Fizetés meg- egyezés szerint. Dr. Schul Albert elnök

Épületüvegezés, képkerekezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblatveg, lámpaárúk és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési torrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

Bor-
szivattyúk
és sör-
pincészeti
berende-
zések
kaphatók

a Banca
Industria
si Comer-
ciala-nál

Str. Regina
Maria 49.
(volt Deák
Ferenc-utca)